

Vastko B.V.
Hartogstraat 9a
2514 EP Den Haag

Datum : 9 november 2015
Ons kenmerk : 1502G934/DBI/rap2
Contactpersoon: De heer D.D.C.A. Bijl

Betreft : Flora en faunaonderzoek Zoeterwoudsesingel 2 te Leiden

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u per briefrapportage de bevindingen van het door ons uitgevoerde flora- en faunaonderzoek op de locatie Zoeterwoudsesingel 2 te Leiden. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten.

Deze briefrapportage opent met een korte omschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Aansluitend volgt een bespreking van de onderzoeksmethode. Vervolgens wordt ingegaan op de resultaten van het onderzoek. Afsluitend is geconcludeerd op welke wijze omgegaan moet worden met de mogelijk voorkomende beschermde soorten.

PLANGEBIED EN VOORGENOMEN ONTWIKKELINGEN

Het plangebied (afbeeldingen 1 en 2) is gesitueerd in stedelijk gebied aan de Zoeterwoudsesingel, tegenover de Jan van Houtkade.

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

www.idds.nl

JAAR	#
2015	4
2014	5
2013	4
2012	1

4 resultaten

Afbeelding 1: het plangebied (zwarte omlijning, witte onderbalk) in het kilometerhok 93,463 met daarin de waarnemingen van gele helmblom over de jaren 2012 t/m 2015.

Afbeelding 2: overzicht locatie

Kenmerken plangebied:

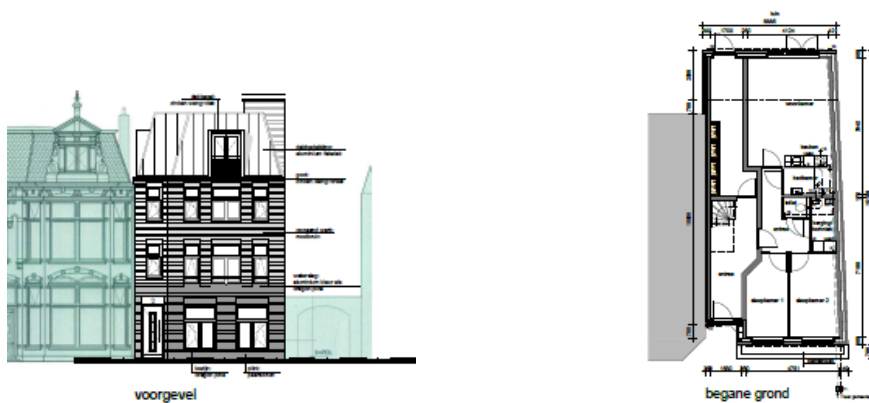
Het plangebied bestaat uit het leegstaande perceel naast Zoeterwoudsesingel 2. Op dit leegstaande perceel ligt veel (huishoudelijk) afval, grofvuil en puin (afbeelding 3). Er staan enkele exotische naaldbomen tegen de achterzijde van de tuin en hедера klimt tegen de muren.

Afbeelding 3: plangebied

VOORGENOMEN ONTWIKKELING

Men is voornemen om op de locatie nieuwbouw te realiseren. De nieuwbouw zal bestaan uit een appartementencomplex (kleinschalig). De hoogte van de nieuwbouw zal ongeveer gelijk zijn aan de omliggende bebouwing.

Afbeelding 4: nieuwbouw

WERKWIJZE

Het flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen.

Eenzijds is een bronnen- en literatuurstudie uitgevoerd. Dit omvat een beknopte bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd.

Voor het raadplegen van verspreidingsgegevens is gebruik gemaakt van de gegevens van waarneming.nl en soortverspreidingsatlassen. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze brie rapportage. Op basis van de kenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

Anderzijds is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

ONDERZOEKSRESULTATEN

De resultaten van zowel de bronnen- en literatuurstudie als de biotooptoets worden hieronder weergegeven. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

Bronnen- en literatuuronderzoek

Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Op waarneming.nl zijn de waarnemingen gecheckt van kilometerhok 93,463.

Vleermuizen:

De meest voorkomende gebouwbewonende vleermuissoort is de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Andere soorten die vaak of regelmatig in stedelijk gebied in gebouwen verblijven zijn de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en meervleermuis (*Myotis dasycneme*). Verschillende ruimten in gebouwen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaatsen. Dit gebruik is afhankelijk van de tijd van het jaar, de (buiten)temperatuur en de functie van de verblijfplaats. De kraamperiode (half mei tot half juli) is een gevoelige periode voor vleermuizen, want dan zitten grote groepen vrouwtjes met hun jongen bij elkaar in de kraamverblijfplaatsen. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld spouwmuren en de ruimten onder daken van woningen als kraamverblijfplaatsen. Daarnaast gebruiken kleinere groepen vleermuizen en losse mannetjes deze ruimten jaarrond als winter-, paar- en tussenverblijfplaats.

Op waarneming.nl zijn geen waarnemingen gevonden van vleermuizen in het plangebied. De nabijheid van de singel en de bomen aan de singel maken het plangebied wel een mogelijke fourageerlocatie voor vleermuizen, indien er rustplaatsen aanwezig zijn in de bomen of in de muur van het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren:

Op waarneming.nl zijn geen waarnemingen in of nabij het plangebied van 2012 tot en met 2015 van grondgebonden zoogdieren.

Vaatplanten:

Op waarnemingen.nl zijn geen vindplaatsen van Stijf hardgras in Leiden buiten de singels, ook niet in het kilometerhok. Klein graskruid komt in het kilometerhok voor, maar op 800m van plangebied en in 2011 de laatste waarneming. Hetzelfde geldt voor steenbreekvaren, laatste waarneming in 2013.

Tongvaren is in 2014 nog aan de Boisotkade waargenomen. Van gele helmbloem zijn meerdere waarnemingen, echter allemaal van binnen de singels en hemelsbreed minimaal 500m van het plangebied. Alle andere vaatplanten in tabel 2 en 3 van Flora- en faunawet zijn niet in het kilometerhok waargenomen.

Vogels:

Het stedelijk gebied herbergt vele vogelsoorten. De jaarrond beschermde vogels huismus en gierzwaluw zouden in het plangebied aanwezig kunnen zijn en verdienen speciale aandacht. Roofvogels worden gezien de habitat niet verwacht. Andere vogelsoorten die in steden broeden en waarvan inventarisatie gewenst is zijn o.a. koolmees, pimpelmees, ekster, zwarte roodstaart en spreeuw.

Amfibieën en reptielen:

Gezien de ligging aan de singel zouden amfibieën in het plangebied kunnen voorkomen. Wat betreft strikt beschermde amfibieën komt in de omgeving van Leiden alleen de rugstreeppad voor (www.telmee.nl; www.waarneming.nl; Creemers & Van Delft, 2009). Reptielen zijn uitgesloten.

Overige beschermde soorten:

De verschillende soorten libellen, vlinders en insecten die vermeld worden in tabel 2 en 3 van Flora- en faunawet zijn afhankelijk van een andere habitat dan stedelijk gebied en worden niet verwacht aanwezig te zijn in het plangebied.

Biotooptoets

De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 5 november 2015. Het onderzoek vond plaats van 11:00 tot 11:30 uur bij windkracht 3, zware bewolking en miezer bij ca. 14 graden.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied onderzocht op het voorkomen van krachtens de Flora- en faunawet beschermde soorten en zijn gebiedskenmerken beoordeeld die het voorkomen van deze soorten mogelijk maken.

Vleermuizen:

Gekeken is naar de zijmuur van het gebouw, waar zich enkele gaten in bevinden, welke worden gedicht door de voorgenomen plannen (afbeelding 5). Op één gat na bieden deze gaten geen toegang tot de spouw, waar vleermuizen zich eventueel in zouden kunnen bevinden. De ligging van de gevel, zuidelijk op wind en regen, en de aanwezigheid van een lantaarnpaal pal naast de gevel die voor licht verstoring zorgt, maken de gevel geen ideale verblijfplaats voor vleermuizen. Verder is gekeken naar de daklijst. Het lijkt alsof daar een opening onder zit, maar deze opening loopt slechts 3 centimeter door. Aan de achterkant van het gebouw bevinden zich geen gaten en de voorkant is afgeschermd met gaas.

De bomen op het terrein zijn zonder holtes, zodat vleermuizen die hierin verblijven uitgesloten kunnen worden.

Afbeelding 5: de zijgevel van Zoeterwoudsesingel 2

Grondgebonden zoogdieren:

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. De habitat leent zich niet voor zoogdieren die zijn opgenomen in tabel 2 en 3 van Flora- en faunawet.

Vaatplanten:

Stijf hardgras of andere planten die zich op muren vestigen zijn niet waargenomen. Deze planten hebben een voorkeur voor oude stadsmuren en groeien niet op nieuwbouw. Andere beschermde planten zijn niet aangetroffen. De tuin staat vol met gebruikelijk onkruid als perzikkruid, grote brandnetel en melkdistel.

Vogels:

In de tuin zijn geen nesten van (jaarrond beschermde) vogels aangetroffen. Gezien de dichtheid van de klimplant hederas kunnen nesten van merel, roodborst en heggenmus niet worden uitgesloten. De nesten van elke vogel zijn in de broedtijd beschermd. Bij het rooien van bomen en struweel moet verstoring van broedvogels voorkomen worden.

Amfibieën en reptielen:

Het plangebied kenmerkt zich door een afgesloten, ommuurde tuin met een opening naar de singel. Ondanks dat het laat in het seizoen is, is er nog steeds sprake van activiteit van kikkers en padden door de warme temperatuur. Desondanks zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen.

Overige beschermde soorten:

Gezien de late tijd van het jaar was er weinig activiteit van vlinders, libellen en insecten te verwachten. Deze zijn dan ook niet waargenomen. Wel is geconstateerd dat het biotoop ongeschikt is voor de beschermde soorten van deze soortgroepen. Dit omdat er geen poeltjes aanwezig zijn waarin libellen eieren leggen kunnen en waardplanten en biotoop van vlinders ontbreken. Voor vissen is het plangebied niet relevant, water ontbreekt.

TOETSING AAN DE NATUURWETGEVING**Beoordeling effecten geplande ingreep op beschermde soorten**

Onderstaand worden de geplande ontwikkelingen en in het plangebied en hun invloed op de vastgestelde soorten getoetst aan de Flora- en faunawet.

Grondgebonden zoogdieren:

Tijdens het veldbezoek zijn, geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Sporen of verblijfplaatsen van zoogdieren zijn evenmin aangetroffen. Uit de literatuur blijkt dat in het plangebied geen grondgebonden zoogdieren voorkomen die bescherming genieten van de Flora- en faunawet. Geplande ontwikkelingen in het plangebied hebben geen invloed op deze soorten.

Vleermuizen:

Vleermuizen verblijven in spouwmuren of gebouwen met een constante temperatuur liefst tussen de 4 en 8 graden. De zijmuur waartegen gebouwd gaat worden beschikt over één gat dat mogelijk toegang geeft tot de spouw. De invliegopening is te groot. De binnenruimte, de onderlinge afstand tussen de wanden waartussen de vleermuizen wegkruipen moet klein zijn. Voor kleine soorten, zoals gewone en ruige dwergvleermuis, is een binnenruimte van 1,7- 2 cm voldoende. Hierdoor is het van belang dat de invliegopening liefst niet wijder is dan 2cm voor dwergvleermuizen, om kans op predatie te voorkomen, breder mag wel.

Gezien de ligging van deze muur met koude wind en regen en de lantaarnpaal op 4 meter afstand van het gat (vleermuizen hebben een donkere ruimte rondom de invliegopening nodig) mag niet verwacht worden dat er vleermuizen verblijven. De overige gevels in het plangebied zijn ongeschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen door het ontbreken van gaten. Bomen met holtes zijn niet aangetroffen. Nader onderzoek naar vleermuizen wordt niet nodig geacht.

Vogels:

Er zijn geen nesten gevonden van jaarrond beschermde vogels. Voor merel, roodborst, heggenmus geldt dat zij, net als alle vogels, bescherming genieten zodra ze nestelen. Bij het rooien van bomen en struweel moet verstoring van broedvogels (strikt beschermd) voorkomen worden. Dit kan door het verwijderen van beplanting buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen geldt geen standaard periode. De periode verschilt per soort. Globaal betreft het de periode maart tot augustus. Indien werkzaamheden binnen dit seizoen gepland zijn, wordt aanbevolen deze pas uit te voeren indien vooraf is vastgesteld dat er geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden. Conclusie: de geplande ontwikkelingen en in het plangebied hebben geen invloed op de vastgestelde soorten.

Amfibieën en reptielen:

Amfibieën en reptielen zijn niet waargenomen tijdens het bezoek. Wat betreft strikt beschermde amfibieën komt in de omgeving van Leiden alleen de rugstreeppad voor. Het plangebied heeft geen betekenis voor de rugstreeppad. Er is geen geschikt voortplantingswater (ondiep water dat snel opwarmt) in of in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Conclusie: de geplande ontwikkelingen hebben geen invloed op de vastgestelde soorten.

Vaatplanten:

In het plangebied komen geen planten voor die bescherming genieten.

Overige beschermde soorten:

Het plangebied is qua biotoop niet geschikt voor de in de flora en faunawet beschermde vlinders en libellen. De literatuur maakt ook geen melding van waarnemingen hiervan in het gebied. Wegens het ontbreken van water hoeft naar vissen niet gekeken te worden.

CONCLUSIES

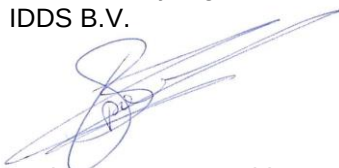
In onderstaande tabel 1 zijn de onderzoeksresultaten per soortgroep nog een keer samengevat.

Tabel 1) Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten.

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/opmerkin gen
Grondgeb. zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen gebouw /holtes bewonende soorten aanwezig
Vogels	Nee	Nee	Nee	Werk buiten het broedseizoen
Amfibieën	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van het voorgaande dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,
IDDS B.V.

De heer C. Brouwer bba
(projectleider)

Literatuurlijst:

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

brochure vleermuisvriendelijk bouwen: Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdiervereniging en Tauw bv, 2011

www.waarneming.nl, met betrekking tot relevante waarnemingen in het plangebied

Soortenstandaard RVO

www.ravon.nl

www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl